

Svenskar rovdjursräddast i världen?

Hur kommer det sig att vi svenskar har fått sån skräck för naturen och dess innehåvare? Vi har alltid berömt oss av att älska och ha en nära nog helig relation till naturen, genom att värna den, vistas där, få krafter och underbara upplevelser.

Utredningar visar att barn vistas allt mindre i naturen med sina föräldrar; det "mentala avståndet" till skogens varelser ökar. En amerikansk bok från år 2005, *Last Child in The Woods* av Richard Louv, för fram tanken att dagens barn lider av NDD, Nature Deficit Disorder, det vill säga att de lider brist på natur i sina unga liv. Kanske är det just fjärmandet som skapar skräck för våra rovdjur? Det kan naturligtvis finnas fler förklaringar. Men NDD kan skapa ett problem med uppväxande släkten som senare fattar dåliga beslut för den biologiska mångfalden.

Årets vargjakt

Jag har träffat flera bra jägare med ett fint förhållande till naturen och med en nykter syn på jakt, men årets vargjakt är verkligen inget att vara stolt över.

Det är lätt att inse att våra rovdjur som björn, varg och lo konkurrerar med jägarna om viltet. Men övriga argument som att de rotar i soptunnor nära människor, river kreatur, att vargstammen är degenererad och att de dödar jägarnas hundar? (Statistiken visar att en hund per 9 000 jakt dagar dödas).

7 000 jägare anmälde sig till årets jakt på 20 vargar. Av 9 stycken i skrivande stund nedlagda vargar har två varit alfahanar och en en alfahona, och skadeskjutning har förekommit. En fråga man ställer sig är hur man kan skilja på genetiskt friska och degenererade vargar genom kikarsiktet?

När nu jägarnas jaktdrift och deras vilja att "viltvårda" Sverige är så stort, varför inte med liv och lust decimera vildsvinen till en rimlig nivå, i stället för att (som i ett uppmärksammat fall) åka till Tunisien? Här skulle deras insatser behövas för att undvika trafikolyckor och förstörda åkrar. Nej Andreas Carlgren, man blir inte stolt längre över vår natursyn. Kanske dras vi inför EU-domstol inför alla länder.

I flera länder i Europa finns många gånger fler rovdjur än i Sverige. I Rumänien t.ex. finns ca 5 000 vargar. Dessa kan ses i städer och byar utan att någon egentligen bryr sig.

Nyligen återkom jag från en resa i Kanada, där skogarna vimlar av brunbjörn, svartbjörn, grizzly, lodjur och cougar (nordamerikansk puma, upp till dubbelt så stor som ett lodjur). När vi tog in i en stugby i Ucluelet på Vancouver Island, förklarar en späd receptionist i 25-årsåldern "Nu har ni tur – i går checkade ett trettiotal gäster ut så vi har ett hus ledigt åt er. Men låt inte resterna av grillmaten eller fiskrester ligga kvar om ni grillar." Varför? "Because a fed bear is a dead bear", en matad björn är en död björn, den är närgången och skjuts alltså. Hon fortsatte: "Där borta finner ni en björnsäker container för matrester". Och vidare: "Utöver gästerna hade vi onsdags besök av en björnhona med unge. Skulle ni möta den, gå emot den, spänn ögonen i den och tala högljutt, för ljud men gå inte emellan honan och ungen, vänd er inte om och spring, och här ska hundar vara kopplade. – Jo för en vecka sedan sågs den mitt i byn." – "Har ni några vargar här?" frågar jag. "Ja haha... massor, men vi människor står inte på deras meny heller förstår du." – Tyvärr fick vi inte chansen att filma björnarna.

I några av de reservat med tempererade regnskogar vi gick i fanns det alltid varningsskyltar för björn, varg och cougar. I Kanada förväntas man bete sig vettigt i skogarna särskilt om man tältar. Det finns tre verkligt farliga djur, två giftspindlar som man dör av och så cougar.

Mina tankar gick då hem till Sverige. Varför är vi så rädda för våra rovdjur? Beter sig våra rovdjur så annorlunda än deras, eller är det en skräck som underhålls av jägarna för att få fortsätta jaga? Kanadensarnas avspända förhållande till dessa stora farliga rovdjur och deras respekt för dem var befriande. Det höga tonläget hemma mellan jägare och naturvårdare kändes rent löjligt.

Kan det möjligen vara så att kanadensarna har något att lära oss – eller är vi bäst i världen på naturvård också? Ett hett boktips till allmänheten, Jägarförbundet, Naturvårdsverket och Andreas Carlgren, inte minst, är **Grizzly Heart** – *Living without fear among the brown bears in Kamchatka* av Charley Russel & Maureen Enns. Kanske vi kan lära oss något.

Våren 2011

Jan "Poppe" Govella

Ordförande i Botkyrka–Salem kretsen av Naturskyddsföreningen